

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ مَا مِنْ سَيِّدٍ وَلَا مَرْبُوبٍ إِلَّا فِيهِمَا

پیژده نامه محرم - شماره محرم

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم
روابط عمومی

باز این پوشش است که جلوی عافیت باز این چه چه و چه نام است

حیا و عفت در کربلا

زنان کوفی که بر بامی ایستاده و بر آنان مشرف بود، پرسید: «مَنْ أَى الْأَسَارَى أَنْتُنَّ؟؛ شماها از کدامین اسرا هستید؟» جواب دادند: «نَحْنُ أَسَارَى مُحَمَّدٍ؛ ما اسرای آل محمد هستیم» زن از بام پایین آمد و هر چه چادر، مقنعه، روسری و پارچه ای که داشت جمع کرد و به آنان داد و آنان خود را پوشانیدند. (مثیر الأحزان، ص ۸۵)

سؤال مهم و قابل تأملی که در اینجا مطرح می شود این است که چرا کاروان اسرا با آنکه گرسنه بودند نان و خرما را قبول نکردند، ولی چادر و مقنعه ها را قبول کردند؟

آیا نمی خواهند بفهمانند که حجاب اهمیتش بسیار زیاد است و حتی می توان عطیه های دیگران را قبول کرد و با آن خود را از دید نامحرم حفظ کرد؟!

آیا پابندی به حجاب و حیا نمی تواند نمادی با تداعی معانی بلند در انقلاب حسینی باشد؟ آیا این ها زنان ما را به رعایت حجاب در هر حال و هر موقعیت و با هر وسیله دعوت نمی کند؟!

پرواضح است که حجاب نشانه کرامت و ارجمندی زن مسلمان است و زنان عاشورایی و زینب گونه که پیامبران حریت و آزادگی و آیات عصمت و عفت بوده و هستند، حفظ کرامت و شخصیت خود را بر همه چیز مقدم می دارند.

ب) تقاضای حضرت سکینه از سهل بن سعد صاحب مناقب از سهل بن سعد نقل می کند که در مسیر بیت المقدس، به شام رسیدم. دیدم مردم شادند و به یکدیگر بشارت می دهند.

زنان به دف زنی و پایکوبی مشغولند. پیش خود گفتم: اهل

(يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ لِأَزْوَاجِكَ وَ بَنَاتِكَ وَ نِسَاءِ الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِنْ جَلَابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَنْ يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ) احزاب/۵۹. «ای پیامبر! به همسران و دخترانت و زنان مؤمنین بگو روسری های بلند خود را بر خویش فرو افکنند تا شناخته نشوند و مورد آزار قرار نگیرند»

تاریخ، همزمان با ثبت و ضبط وقایع جانسوز کربلا، مصادیق متعددی از حیا و عفاف مردان و زنان عاشورایی را نیز نقل کرده است که در این جلسه برخی از این مصادیق را مرور می کنیم:

یکی از مهمترین نمادی باقی مانده از تاریخ کربلا، «پابندی به پوشش کامل اسلامی برای بانوان» و «حیا و غیرت برای مردان» حتی در سخت ترین شرایط است.

این استقامت سبب تداعی معانی بلند و حاکی از پر رمز و راز بودن حکمت حیا و پوشش اسلامی است. برخی از مظاهر حیا و عفاف در کربلا عبارتند از:

الف) تقاضای چادر

به نقل شیخ مفید: «و سَأَلَتْهُ النِّسْوَةُ لِيَسْتَرْجِعَ مَا أَخَذَ مِنْهُنَّ لِيَتَسَتَّرْنَ بِهِ؛ زنان از عمر سعد خواستند تا آنچه از آنان گرفته شده، بازگردانده شود تا خود را با آن بپوشانند» (الإرشاد فی معرفة حجج الله على العباد، ج ۲، ص ۱۱۳)

اما چون آن خواسته اثری نداشت و دستور عمر سعد کارساز نشد و کسی چادرها را بازنگرداند، این بار تقاضای خود را به گونه ای دیگر و به فردی دیگر ابراز کردند. عمر بن سعد اسرای اهل حرم را به کوفه برد هنگامی که نزدیک کوفه رسیدند، اهل کوفه برای تماشای اسرا اجتماع کردند. یکی از

باز این پسران در حلقه عاقلان است باز این چه چه و چه نام است

متاسفانه امروزه در جامعه ما برخی از زنان و دختران هستند، خود را می آرایند و با آرایش غلیظ وارد کوچه و خیابان می شوند فقط برای اینکه دیگران آنان را ببینند.

پدران و شوهران این ها نیز مانع نمی شوند و گاهی مشوق این رفتار حرام آنان می گردند!

ج) پنهان داشتن خود از نامحرمان پس از چند روزی که اسراء در کوفه ماندند، آنان را به سوی شام روانه کردند. در هنگام حمل و نقل اسراء از مکانی به مکان دیگر، آنان را همانند اسرای کفار و گاه بدون پاسداشت حرمت آنان از نظر امکان حفظ کامل حجاب، انتقال می دادند و این کار، اعتراض اهل بیت علیهم السلام و حضرت سجاد علیه السلام را برمی انگیزته و آنان برای حفظ حجاب از هیچ کوششی فرو گذار نمی کردند و حتی اگر لازم بود، به خواهش و تمنا نیز متوسل می شده اند، در حالی که امام حسین علیه السلام یا اهل حرم، هرگز برای امور مادی به دشمن متوسل نشده اند یا التماس نکرده اند.

و حتی یک مورد هم پیدا نمی شود که مثلاً امام حسین علیه السلام از دشمن طلب آب کرده باشد و باز هیچ موردی نمی یابید که اهل حرم پس از اسارت از دشمن تقاضای نان، آب و سایر امور مادی را داشته باشند، ولی دقت در حوادث شام، اصرار بانوان بر حفظ پوشش و حجاب و دور نگه داشتن خود را از انظار تماشاچیان روشن می کند.

سید بن طاووس رحمة الله علیه نقل می کند: «وقتی اسراء به دمشق نزدیک شدند،

ام کلثوم به شمر نزدیک شد و گفت: از تو درخواستی دارم. شمر گفت: درخواستت چیست؟ گفت: هنگامی که خواستی ما را به شهر وارد کنی، از دروازه ای که تماشاچیان آن کمتر

شام عیدی ندارند که ما ندانیم. از گروهی که کناری ایستاده بودند از علت این شادمانی سؤال کردم.

گفتند: این سر حسین علیه السلام است که از عراق به شام هدیه شده است. گفتیم: عجیب!! سر حسین علیه السلام را می آورند و مردم چنین شادی می کنند.

ناگهان اسب سواری را دیدم که بر نیز هاش سری است که بسیار شبیه سر رسول الله صلی الله علیه و آله است و ناگهان پشت سر او زنانی را دیدم که بر شتران بدون جهاز سوارند. به اولین نفر آنان، نزدیک شدم و عرض کردم: «ای دخترک، تو کیستی؟» گفت من سکینه دختر حسینم.

گفتم: حاجتی داری؟ من سهل بن سعد هستم. جدّ تو را دیده ام و سخنش را شنیده ام.

گفت: ای سعد! به کسی که این سر به دست او است بگو: سر را جلوتر ببرد تا مردم مشغول تماشای آن شوند و چشمشان به اهل بیت رسول الله صلی الله علیه و آله نیافتد.

سهل می گوید: نزد صاحب سر رفتم و گفتم خواسته ای دارم که اگر برآوری، چهارصد دینار به تو خواهم داد. گفت: خواسته ات چیست؟

گفتم: این سر را از کجاوه جلوتر ببر، او انجام داد و من آنچه وعده داده بودم به او دادم. (بحار الأنوار، ج ۴۵، ص ۱۲۷)

اگر هر دینار طلا یک مثقال بوده است معلوم می شود چهارصد دینار بیش از هزار و پانصد گرم طلا خواهد شد و از اینکه کسی این مقدار طلا می بخشد تا تنها بعضی از زنان اهل بیت رسول الله صلی الله علیه و آله کمتر مورد دید واقع شوند، اهمیت حفظ حجاب به خوبی روشن می شود.

باز این پوشش است که حلقه عالم است باز این چه چه و چه و چه نام است

رسول الله ﷺ در حالت اسیری، در حالی که پوشش های آنان هتک برداشته شده و چهره های آنان آشکار ساخته شده، آنان را دشمنان از شهری به شهر دیگر برانند؟!»

پاسدار عفت و پاکی منم *** با حیا در چادر خاکی منم
من حیا را مرزرداری کرده ام *** بانوان را جمله یاری کرده ام

با این توصیفات حضرت زینب علیها السلام و فرزندان پیامبر صلی الله علیه و آله چه با سخنان و چه با منش رفتاری شان ارزش های والای انسانی و اخلاقی و یادآور کرامت انسانی زن در سایه عفاف و حجاب تأمین شدند.

نکته مهمی که حضرت زینب علیها السلام از آن سخت آزرده شده، این است که زنان یزید پوشیده اند و او و زنان دیگر پوشش کامل ندارند و به همین جهت نمی گوید: زنان تو در کاخ و اسیران در کوخند یا زنان تو سیر و اسیران گرسنه اند؛ بلکه تنها و تنها بر حجاب اصرار می کند.

علاوه بر این باید توجه داشت که پوشش به طور کامل برداشته نشده؛ اما با این وجود این چنین نسبت به آن حساسیت به خرج می دادند و جزع و فزع می کردند.

آری هم امام حسین علیه السلام نسبت به حفظ حریم اهل بیت و حفظ آنان از معرض نامحرمان از هیچ تلاش و حرکتی فروگذاری نکرد و هم خود آن بزرگواران در کربلا و در طول اسارت، هیچ گاه و هیچ لحظه از حفظ حجاب و عفاف خود غفلت ننمودند.

هر یکی از این صحنه های تواند برای جامعه امروز مدارس آموز باشد. بنابراین خواهرم! برادرم! از واقعه کربلا، تنها درس گریه و عزاداری نگیرید. درس عفت بگیرید. درس حجاب بگیرید. معرفت خود را نسبت به کربلا و عاشورا بیشتر کنید. امام من و شما هنوز هم تشنه لبیک است.

باشند وارد کن و به مأموران پیشنهاد کن سرها را از بین کجاوه ها بیرون ببرند و از ما دور کنند، زیرا ما از بس در چنین حالتی و چنین وضعی مورد دید واقع شدیم خوار و ذلیل شدیم.

ولی شمر از بس ظالم و یاغی بود، دستور داد سرها را بر نیزه ها در بین کجاوه ها قرار دهند و آنان را با آن حال از بین تماشاچیان عبور داد. «سید بن طاوس، اللهموف علی قتلی الطفوف، ص ۱۷۴»

از این حوادث، پلیدی، خباثت و کفر و کینه بیش از حد مخالفان آنان روشن می شود. دشمنان با برنامه نفوذ نیز در صدد محو آثار اسلام بودند و تلاش می کردند حجاب و پوشش شرعی را بی ارزش و منسوخ نشان دهند. از این روست که با تقاضای ام کلثوم مخالفت می کردند.

د) اعتراض به سلب پوشش از اهل حرم
وقتی اسرای اهل بیت علیهم السلام را وارد شام کردند و آنان را به مجلس یزید بردند و او با تکبر به بیان افتخارات و پیروزی های خود پرداخت، برخی از اهل بیت علیهم السلام سخنانی گفتند.

آنگاه حضرت زینب علیها السلام به پا خاست و با بیان آیاتی از قرآن، استهزاگری یزید را ناشی از تکذیب آیات الهی و مهلت دادن خداوند به او را برای افزون شدن گناهان او و سرانجام گرفتار شدنش به عذاب الهی دانست.

سپس فرمودند: «أَمِنَ الْعَدْلُ يَا أَبَنَ الطَّلَقَاءِ تَخْدِيرُكَ حَرَائِرِكَ وَإِمَاءَكَ وَ پوشش و حجاب و دور نگه داشتن خود را از انظار تماشاچیان روشن می کند. سَوْفَكَ بَنَاتِ رَسُولِ اللَّهِ سَبَا يَا قَدْ هَتَكَتِ سْتُورَهُنَّ وَأَبْدِيَّتَ وَجُوهَهُنَّ تَخْدُو بِهِنَّ الْأَعْدَاءُ مِنْ بَلَدٍ إِلَى بَلَدٍ (۱) (طبرسی، الإحتجاج علی أهل اللجاج، ج ۲، ص ۳۰۸)؛ آیا این عدل است، ای فرزندان آزاد شده که تو زنان و کنیزکان خود را در پشت پرده و حجاب نگاه داری و دختران

باز این پسران در حلقه عالم است باز این چوپانچه و بچه نامم است

عفت در دختران کربلا

عصر عاشورا وقتی دشمن به خیمه ها حمله کرد و آن ها را به آتش کشید، حضرت زینب علیها السلام محضر امام سجاد آمدند و کسب تکلیف کردند.

امام به عمه اش زینب علیها السلام فرمودند، بگو بچه ها به میان بیابان ها فرار کنند و پراکنده شوند، در ضمن فرار قضیه ای برای دختر امام حسین علیها السلام به نام فاطمه صغرا علیها السلام اتفاق می افتد. عربی از سپاهیان یزید او را دنبال می کند.

آن عرب با ته نیزه به پشت دخترک می زند و هنگامی که بر زمین می افتد، او آن چنان گوشواره های دخترک را از گوشش بیرون می کشد که گوش هایش پاره می شوند.

آنگاه که به هوش می آید، سر خود را در دامن عمه اش زینب علیها السلام می بیند، در این حال اولین درخواستی که دارد این است: عمه جان آیا پارچه ای پیدا می شود تا با آن سرم را از چشم نامحرمان بپوشانم؟

دختر دلسوخته به عمه اش نگفت، سه روز است که آب نخورده و تشنه اش است، نگفت که گوش هایش درد می کند، نگفت که او را شلاق و تازیانه زده اند. نگفت پدرم کجاست. نگفت برادرم کجاست. نگفت عمویم کجاست.

فقط وقتی متوجه شد که چادر به سر ندارد با گریه التماس کرد: عمه جان! چادر ندارم! آیا چادری نداری که خود را با آن بپوشانم؟! حضرت زینب با چشم های پر از اشک فرمود: دخترم؛ چیزی برای ما باقی نگذاشته اند. (گوهر صدف، ص ۵۷)

غیرت شهید

خانم موسوی یکی از پرستاران دوران دفاع مقدس است.

ایشان از میان همه خاطرات آن روزها، یکی را که از همه آنها در ذهنش پررنگ تر است، این چنین روایت می کند:

یادم می آید روزی در بیمارستان بودیم، حمله شدیدی صورت گرفته بود. به طوری که از بیمارستان های صحرائی هم مجروحین زیادی را به بیمارستان ما منتقل می کردند.

اوضاع مجروحین به شدت وخیم بود. در بین همه آن ها، وضع یکی از مجروحین خیلی بدتر از بقیه بود. رگ هایش پاره پاره شده بود و با اینکه سعی کرده بودند، زخم هایش را ببندند، ولی خونریزی شدیدی داشت.

مجروحین را یکی یکی به اتاق عمل می بردیم و منتظر می ماندیم تا عمل تمام شود و بعدی را داخل ببریم. وقتی که دکتر اتاق عمل، این مجروح را دید، به من گفت که بیاورمش داخل اتاق عمل و برای جراحی آماده اش کنم. من آن زمان چادر به سر داشتم.

دکتر اشاره کرد که چادرم را در بیاورم تا راحت تر بتوانم مجروح را جابه جا کنم. همان موقع که داشتم از کنار او رد می شدم تا بروم توی اتاق و چادرم را در بیاورم، مجروح که چند دقیقه ای بود به هوش آمده بود،

به سختی گوشه چادرم را گرفت و بریده بریده و سخت گفت: من دارم می روم که تو چادرت را در نیاوری. ما برای این چادر داریم می رویم. چادرم در مشتت بود که به ملکوت اعلی پر کشید و شهید شد.

از آن به بعد در بدترین و سختترین شرایط هم چادرم را کنار نگذاشتم (سایت تبیان، سایت تبیان، ۹۲/۳/۹۹. موسسه فرهنگی هنری سفیران انقلاب، زندگی مومنانه عاشورائیان ص ۱۴۹ و ۱۵۰)

باز این پورسان در حلقه عالم است باز این چه چه و عین است

غیرت در سخنان معصومین علیهم السلام

رسول اکرم صلی الله علیه و آله: الْغَيْرَةُ مِنَ الْإِيمَانِ وَالْمِذَاءُ مِنَ التَّفَاقُقِ؛ (نهج الفصاحه ص ۵۸۷، ح ۲۰۴۵) غیرت از ایمان است و بی بند و باری از نفاق.

أَنْفَ مَنْ لَا يَغَارُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ؛ (بحار الأنوار (ط- بیروت) ج ۱۰۰، ص ۲۴۸، ح ۳۳) پدرم ابراهیم با غیرت بود و من با غیرت تراز اویم. خدا بینی مؤمنی را که غیرت ندارد، به خاک می مالد.

امام علی علیه السلام: «يَا أَهْلَ الْعِرَاقِ نُبِئْتُ أَنَّ نِسَاءَكُمْ يُدَافِعْنَ الرِّجَالَ فِي الطَّرِيقِ أَمَا تَسْتَحْيُونَ» (کافی (ط-الاسلامیه) ج ۵، ص ۵۳۷) ای مردم عراق؛ خبر یافتیم که زنان شما در راه ها پهلوی به پهلوی مردان می زنند آیا شرم نمی کنید؟

امام صادق علیه السلام: «إِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى غَيُورٌ يُحِبُّ كُلَّ غَيُورٍ وَلِغَيْرَتِهِ حَرَمَ الْفَوَاحِشِ ظَاهِرَهَا وَبَاطِنَهَا». (کافی (طالاسلامیه) ج ۵، ص ۵۳۵ و ۵۳۶، ح ۱)

همانا خداوند تبارک و تعالی با غیرت است و مردان غیور را دوست دارد و از همین رو، زشتی ها را چه آشکار و چه پنهان حرام کرده است.

أَمَا تَسْتَحْيُونَ وَلَا تَعَارُونَ نِسَاءَكُمْ يَخْرُجْنَ إِلَى الْأَسْوَاقِ وَ يُزَاحِمْنَ الْعُلُوجَ (کافی (ط-الاسلامیه) ج ۵، ص ۵۳۷) آیا شما (مردان) حیا نمی کنید و غیرت نمی ورزید، زنانتان به بازارها رفته و مزاحم بیمار دلان می گردند.

امام علی علیه السلام: «... إِيَّاكَ وَالتَّغَايُرَ فِي غَيْرِ مَوْضِعٍ غَيْرَةٍ فَإِنَّ ذَلِكَ يَدْعُو الصَّحِيحَةَ إِلَى السُّقْمِ وَ الْبَرِيئَةَ إِلَى الرِّيبِ...» (نهج البلاغه (صبحی صالح) ص ۴۰۵، از نامه ۳۱) از غیرت نابجا بپرهیز زیرا این کار، زن درستکار را به انحراف و زن پاکدامن را به تردید می کشاند.

امام صادق علیه السلام: «إِنَّ الْمَرْءَ يَحْتَاجُ فِي مَنْزِلِهِ وَ عِيَالِهِ إِلَى ثَلَاثِ خِلَالٍ يَتَكَلَّفُهَا وَ إِنْ لَمْ يَكُنْ فِي طَبَعِهِ ذَلِكَ: مُعَاشَرَةً جَمِيلَةً وَ سَعَةً بِتَقْدِيرٍ وَ غَيْرَةً بِتَخَصُّصٍ»؛ (تحف العقول ص ۳۲۲) مرد در خانه و نسبت به خانواده اش نیازمند رعایت سه صفت است هر چند در طبیعت او نباشد: خوشرفتاری، گشاده دستی به اندازه و غیرتی همراه با خویشتن داری.

امام علی علیه السلام: ((خداوند لعنت کند کسی را که غیرت ندارد.)) و نیز فرمود: ((کسی که غیرت ندارد قلبش واژگون و سیاه است.)) (وسائل الشیعه: ج ۱۴ ص ۱۷۶، الکافی: ج ۵ ص ۵۳۶)

امام علی علیه السلام: «ثَمَرَةُ الشَّجَاعَةِ الْغَيْرَةُ»؛ (تصنیف غررالحکم و دررالکلم ص ۲۵۹، ح ۵۵۲۷) غیرت میوه شجاعت است.

امام علی علیه السلام: «عِفَّتُهُ (الرَّجُلِ) عَلَى قَدْرِ غَيْرَتِهِ»؛ (نهج البلاغه (صبحی صالح) ص ۴۷۷، حکمت ۴۷) پاکدامنی مرد به اندازه غیرت اوست.

نویسنده: حجت الاسلام والمسلمین عیسی عیسی زاده

امام علی علیه السلام: «غَيْرَةُ الْمُؤْمِنِ بِاللَّهِ سُبْحَانَهُ»؛ (تصنیف غررالحکم و دررالکلم ص ۹۱، ح ۱۵۶۳) غیرت مؤمن به خاطر خداوند سبحان است.

منبع:

درسنامه سبک زندگی قرآنی عاشورائیان

پیامبر صلی الله علیه و آله: «كَانَ إِبْرَاهِيمُ أَبِي غَيُورًا وَأَنَا أَغْيَرُ مِنْهُ وَ أَرْعَمُ اللَّهُ

تا این پست که خلق عالم

با این پست که پست

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الذِّكْرُ وَالْبَصْرَةُ

کاپوش و سالی ذرا عا

با این پست که پست

کما طبع نرا نرا نرا

بی نفع خاسته اعط است

ای کوه سوزید و نورا

با کوه سوزید و نورا

